

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کهگیلویه و بویراحمد

دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب(س)

گروه داخلی- جراحی

طرح دوره درس اصول و مهارتهای پرستاری

سیما محمدحسینی

فهرست مطالب:

۲	فهرست مطالب
۳	مشخصات دوره
۳	اهداف کلی
۳	اهداف اختصاصی
۳	سلامت و بیماری
۳	پرستاری و حرفه پرستاری
۳	نیازهای اساسی انسان
۳	فرآیند پرستاری
۳-۴	زنجیره عفونت و انتقال بیماریها
۴	ایمنی و امنیت بیمار
۴	تغذیه و تغذیه درمانی
۴	تنظیم آب و الکترولیتها
۴	سرم درمانی و محاسبات تنظیم سرم بیمار
۴	سیستم ادراری و مشکلات مربوط به بیمار
۴	سیستم دفعی و مشکلات مربوط به آن
۴-۵	سیستم تنفسی
۵	خواب و بیداری
۵	درد و مراقبت های مربوط به آن
۵	مراقبت های بهداشتی اولیه در مددجو
۵	علائم حیاتی، فشارخون و اندازه گیری آن
۵	حرکت و بیحرکتی و عوارض مربوطه
۵	زخم و بهبودی
۶	مراقبت های پرستاری قبل، حین و
۶	گزارش پرستاری، ثبت و گزارش دهی
۶	دارو دادن
۷	منابع درسی
۹-۱۲	جدول عناوین جلسات

مشخصات دوره

تعداد واحد تئوری: ۳ واحد و ۱ واحد عملی

مدت زمان ارائه درس: یک ترم تحصیلی

مقطع: کارشناسی

پیش نیاز:-

فراگیران: دانشجویان پرستاری ترم ۱

*هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان پرستاری با مفاهیم اساسی مرتبط با ارائه مراقبت به مددجویان در چارچوب فرایند پرستاری و کسب توانایی های لازم به منظور اجرای روش های بالینی پرستاری با تکیه بر رعایت قوانین، مقررات و اخلاق حرفه ای و بکارگیری احکام اسلامی

*اهداف اختصاصی درس:

سلامت و بیماری

۱- مفهوم سلامت و بیماری را درک کرده و متغیرهای موثر بر باورهای بهداشتی و تمرینات آن را شرح دهد.

۲- فعالیت های ارتقای سلامتی، تندرستی و پیشگیری از ناخوشی را شرح دهد.

پرستاری و حرفه پرستاری

۱- در باره نقش پرستاران در محیط ارائه مراقبت های مختلف، بحث کند.

۲- نقش پرستاری در افزایش رضایت مددجو بیان کند.

۳- پنج مشخصه حرفه پرستاری را فهرست نموده و توضیح دهد که چگونه حرفه پرستاری این ویژگی ها را نشان می دهد.

نیازهای اساسی انسان

۱- نیاز های اساسی انسان را شناخته و بتواند دسته بندی و اولویت بندی کند.

فرآیند پرستاری

۱- هدف از فرایند پرستاری را درک کرده و در مورد آن توضیح دهد.

۲- بتواند یک بررسی پرستاری انجام دهد و مطابق آن تشخیص پرستاری گذاشته و اقدامات مرتبط را شرح دهد.

زنجیره عفونت و انتقال بیماریها

۱- ارتباط زنجیره عفونت در انتقال آن را توضیح دهد.

۲- علائم و نشانه های عفونت موضعی و عمومی را توضیح دهد.

۳- اجرای فرایند مناسب بهداشت دست را نشان دهد.

۴- اصول پوشیدن ماسک جراحی، گان و دستکش استریل را به کار گیرد.

ایمنی و امنیت بیمار

۱- اهداف کلی امنیت بیمار را ذکر کند.

۲- خطرات خاص ایمنی متناسب با مراحل رشد و تکامل را توضیح دهد.

۳- برای مددجویانی که ایمنی آنها در خطر است، طرح مراقبت پرستاری تدوین کند.

تغذیه و تغذیه درمانی

۱- اهمیت هر کدام از پنج گروه غذایی را برای تغذیه خوب شرح دهد.

۲- هرم غذایی و فهرست غذای بهداشتی را شرح داده و در مورد ارزش آنها در برنامه های غذایی به عنوان تغذیه خوب توضیح دهد.

۳- فرایند شروع و ادامه تغذیه از طریق لوله را شرح دهد.

۴- اجرای فرایند قرار دادن لوله تغذیه را با رعایت صحیح اصول آن، نشان دهد.

۵- مشاوره رژیم غذایی و آموزش مددجویان در ارتباط با انتظارات مددجو را شرح دهد.

تنظیم آب و الکترولیت ها

۱- تنظیم و جابجایی الکترولیت های را توضیح دهد.

۲- اقدامات پرستاری مددجوی مبتلا به عدم تعادل مایع، الکترولیت ها و اسید و باز را فهرست کرده و توضیح دهد.

سرم درمانی و محاسبات تنظیم سرم دریافتی بیمار

۱- پروسیجر و هدف از شروع و ادامه درمان وریدی را شرح دهد.

۲- میزان مایعات دریافتی و برون ده را اندازه گیری و ثبت کند.

۳- میزان سرم ۲۴ ساعته بیمار را بر اساس قطره در دقیقه محاسبه کند

۴- چگونگی تعویض محلول های داخل وریدی، لوله ها و نحوه قرار داده آنژیوکت را با اصول صحیح انجام دهد.

سیستم ادراری و مشکلات مربوط به آن

۱- تاریخچه پرستاری از بیماران مبتلا به مشکلات سیستم ادراری را به دست آورد.

۲- نمونه های ادراری را جمع آوری کند.

۳- سوند ادرار را قرار داده و شستشو دهد.

سیستم دفعی و مشکلات مربوط به آن

- ۱- الگوی دفع یک مددجو را بررسی کند.
- ۲- تدابیر پرستاری در آموزش روده ای را بیان کند.
- ۳- از تفکر انتقادی در ارائه مراقبت از مددجویان مبتلا به تغییر در دفع روده ای استفاده کند.

سیستم تنفسی

- ۱- برابند بالینی ناشی از افزایش تهویه، کاهش تهویه، و کاهش اکسیژن خون را تعیین و توصیف کند.
- ۲- اقدامات پرستاری را که منجر به افزایش خون رسانی به مددجویان بستری را بیان کند.
- ۳- انواع روش های اکسیژن رسانی را شناخته و آنها را از نظر میزان اکسیژن رسانی با هم مقایسه کنند.
- ۴- نحوه استفاده از سوند بینی، کانولا و ماسک را به صورت صحیح نشان دهد.

خواب و بیداری

- ۱- تأثیر چرخه ۲۴ ساعته خواب و بیداری را بر عملکرد بیولوژیکی توضیح دهد.
- ۲- تشخیص پرستاری مناسب برای مددجویان با تغییرات الگوی خواب مشخص نماید.
- ۳- برای مددجویان در سنین مختلف اقدامات پرستاری مناسب برای بهبود چرخه طبیعی خواب را مشخص کند.

درد و مراقبت های مربوط به آن

- ۱- فیزیولوژی درد را شرح دهد.
- ۲- مراحل تشخیص پرستاری، برایندها و اقدامات را برای بیماری که دچار درد است، شرح دهد.

مراقبت های بهداشتی اولیه در مددجو

- ۱- در مورد راه های مختلف دسترسی به مراقبت های بهداشتی تأمین کننده آسایش مددجو بحث کند.
- ۲- پروسجرهای بهداشتی در مراقبت از پوست، پرینه، پاها و ناخن ها، دهان، چشم، گوش و بینی با موفقیت اجرا کند.

علامه حیاتی، فشار خون و اندازه گیری آن

- ۱- فیزیولوژی تنظیم فشار خون، نبض، اشباع اکسیژنی، تنفس را توضیح دهد.
- ۲- محدوده قابل قبول علائم حیاتی در نوزاد و کودک و فرد بالغ را شرح دهد.
- ۳- علائم حیاتی را بطور صحیح اندازه گیری و ثبت کند.

حرکت و بیحرکتی و عوارض مربوطه

- ۱- تغییرات فیزیولوژیک و سایکولوژیک در رابطه با حرکت و عدم حرکت را بشناسد.
- ۲- برنامه های مراقبت پرستاری مددجویان با عدم حرکت و تعادل را تدوین نماید.

۳- عوامل خطر زا و مؤثر بر تشکیل زخم های فشاری را بحث کند.

زخم و بهبودی

۱- فرایند طبیعی بهبود زخم را شرح دهد.

۲- برنامه مراقبت پرستاری از بیمار با اختلال در تمامیت پوستی لیست کند.

مراقبت های پرستاری قبل ، حین و بعد از عمل

۱- مفهوم مراقبت پرستاری پیرامون عمل (قبل، حین و بعد از عمل) را بیان کند.

۲- عواملی که قبل، حین و بعد از عمل بررسی می شوند را فهرست کند.

۳- یک طرح آموزش قبل از عمل را تدوین کند.

گزارش پرستاری، ثبت و گزارش دهی

۱- هدف از ثبت مراقبت های بهداشتی را توضیح دهد.

۲- روش های مختلف نوشتن گزارش پرستاری را بیان کند.

۳- نقش پرستار در آموزش مددجو را تعیین کند.

۴- راه های بکارگیری آموزش در مراقبت های معمول پرستاری را توصیف کند.

دارو دادن

۱- نقش و مسؤلیت های پرستار در تجویز دارو را شرح دهد.

۲- شش قانون تجویز دارو را شرح دهد.

۳- به طور صحیح داروها را آماده کرده و از راه تزریق عضلانی، زیر جلدی، داخل جلدی و وریدی ، خوراکی، موضعی، قطره های چشم، بینی و گوش، داروهای واژینال، شیاف های مقعدی و استنشاقی را تجویز نماید.

۴- مقدار داروی مورد نیاز را بطور صحیح محاسبه نماید.

*نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی :

الف) در طول دوره (کوئیز، تکالیف، امتحان میان ترم...): شیوه ارزشیابی دانشجو بصورت آزمونهای میان دوره ای، میان ترم، کنفرانس، فعالیت های کلاسی و حضور فعال دانشجو می باشد

بارم: ۷/۵ نمره

ب) پایان دوره: آزمون پایان ترم

بارم: ۷/۵ نمره

پراتیک: ۵ نمره

*سیاست مسوول دوره در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس: حضور فعال و نداشتن غیبت در تمام جلسات نمره مثبت داشته و در نمره پایان ترم مؤثر می باشد.

منابع درس

- دبیریان اعظم، هویت طلب خدیجه، فراهانی زیبا. پرستاری داخلی و جراحی ۱. تهران: نشر و تبلیغ بشری. ۱۳۸۵.
- ۳- نیکروان مفرد، ملاحظت. اصول مراقبت از بیمار دوگاس. جلد دوم. تهران: گلبن با همکاری آریان طب و قاضی جهانی. ۱۳۸۸.
- ۴- تیلور، کارول. اصول پرستاری تیلور: مفاهیم پرستاری بخش (۱، ۲، ۳) مترجمین افسانه افتخاری منش و دیگران: ویراستار زهرا مهدوی. تهران: نشر و تبلیغ بشری. ۱۳۸۸.
- ۵- پاتر، پاترشیان. اصول و فنون پرستاری پوتر و پری. مترجمین سوسن اویسی و دیگران. ویرایش صدیقه سالمیا، طاهره نجفی. تهران: سالمی. جامعه نگر ۱۳۸۸.

6-Potter and Perry .Fundamentals Of Nursing Concepts Process And Practice. Mosby Company.2008.

7-Taylor, carol. Lillis, carol. Pricilla, lemons. Fundamentals Of Nursing The Art and Science of Nursing. Third Edition. Lippincott

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس اصول و فنون پرستاری

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
۱		۱۷-۱۴	مفهوم سلامت و بیماری- نیازهای اساسی انسان	سیما محمدحسینی	-
۲		۱۷-۱۴	آشنایی با تاریخچه پرستاری- فرایند پرستاری	"	-
۳		۱۷-۱۴	کنترل عفونت - تأمین امنیت مددجویان	"	مطالعه مطالب جلسه قبل و مطالب جلسه بعد_ شرکت فعال در پرسش و پاسخ
۴		۱۷-۱۴	مفهوم تغذیه در مراقبت از مددجویان- مفهوم تعادل مایعات و الکترولیت ها	"	"
۵		۱۷-۱۴	مفهوم اکسیژن رسانی	"	"
۶		۱۷-۱۴	مفهوم خواب و استراحت	"	"
۷		۱۷-۱۴	مفهوم نیاز به آسایش ، درد و تسکین درد	"	"
۸		۱۷-۱۴	مفهوم نیازهای بهداشتی	"	"
۹		۱۷-۱۴	علائم حیاتی	"	"
۱۰		۱۷-۱۴	مفهوم حرکت و بی حرکتی	"	"
۱۱		۱۷-۱۴	روند التیام زخم- گزارش نویسی	"	"
۱۲		۱۷-۱۴	مراقبت های قبل و بعد از عمل جراحی- ترخیص، انتقال و پذیرش	"	"
۱۳		۱۰-۸	آموزش به مددجو- دستگاه ادراری	"	"
۱۴		۱۷-۱۴	دستگاه دفعی	"	"
۱۵		۱۷-۱۴	دارو دادن و محاسبات دارویی	"	"
۱۶		۱۷-۱۴	احکام اسلامی در مراقبت از مددجویان اخلاق ، قوانین و مقررات پرستاری	"	"

*سایر تذکر های مهم برای دانشجویان:

- ۱- شیوه ارزشیابی دانشجو بصورت آزمونهای میان دوره ای، میان ترم، کنفرانس، فعالیت های کلاسی و حضور فعال دانشجو می باشد.
- ۲- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس اجباری است.
- ۳- حضور فعال و نداشتن غیبت در تمام جلسات نمره مثبت داشته و در نمره پایان ترم مؤثر می باشد.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس پراتیک

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
۱		۲-۴	ثابت و کنترل علائم حیاتی	محمدحسینی	آمادگی در مورد کار عملی جلسه فیل و تمرین مکرر
		۱۲-۲		"	"
۲		۲-۳	گذاشتن لوله بینی، معده ای، گاوژ و لاواژ	"	"
		۳-۴		"	"
۳		۲-۴	اکسیژن درمانی- شستشوی زخم- پانسمان- پانسمان کلتومی	"	"
		۲-۴		"	"
۴		۲-۳	نحوه چک کردن دستورات پزشکی- نوشتن کارت دارویی- دادن داروهای خوراکی و تزریقی عضلانی	"	"
		۳-۴		"	"
۵		۲-۳	وصل کردن سرم- تنظیم قطرات- کنترل دخول و خروج مایعات و ثابت آنها	"	"
		۳-۴		"	"
۶		۲-۳	کشیدن دارو از ویال انسولین- تزریق زیر جلدی و داخل جلدی	"	"
		۳-۴		"	"
۷		۲-۳	تزریق وریدی- اضافه کردن دارو به سرم و میکروست و یا از طریق سه راهی	"	"
		۳-۴		"	"
۸		۲-۴	مرتب کردن واحد مددجو- تغییر وضعیت و جابجایی مددجو- روش شستن دستها و پوشیدن و خارج کردن دستکش استریل	"	"
۹		۲-۴	مهارتهای بهداشت فردی(حمام،مراقبت از دهان و دندان)- کاربرد درمانی سرما و گرما	"	"
۱۰		۲-۴	پذیرش، انتقال و ترخیص - شستشوی چشم و گوش و بینی - مهارتهای بهداشت فردی(حمام،مراقبت از دهان و دندان)- کاربرد درمانی سرما و گرما	"	"
۱۱		۲-۴	دادن تنقیه و گذاشتن لگن	"	"
۱۲		۲-۴	کنتراسیون ادراری در زنان و مردان	"	"
۱۳		۲-۴	روش گرفتن نمونه های تشخیصی و مراقبت از جسد و مراقبت از تراکتوستومی	"	"
۱۴		۲-۴	نوشتن گزارش پرستاری	"	"

تذکر: روز های دو شنبه از ساعت ۱۴-۱۲ مربوط به گروه ۱ و روزهای سه شنبه از ساعت ۶-۴ مربوط به گروه ۲ می باشد. از جلسه ۸ به بعد با هر دو گروه کلاس تشکیل می گردد.

سایر تذکر های مهم برای دانشجویان:

- ۱- شیوه ارزشیابی دانشجو بصورت ارزیابی دانشجو در فعالیت کلاسی و حضور فعال در تمرین پروسیجر ها همراه با امتحان کتبی میان ترم می باشد. (بارم ۱ نمره)
- ۲- خاموش کردن تلفن همراه در کلاس اجباری است.
- ۳- حضور فعال و نداشتن غیبت در تمام جلسات الزامی است.